

9de waterforum CIW
De verdoken schakel in het waterbeleid
Sediment samen aanpakken biedt vele kansen

Effect van erosiebestrijding op sedimentaanvoer naar waterlopen in hellende landbouwgebieden van Zuid-Limburg : deelbekken van de Melsterbeek

Karel Vandaele, Jo Lammens, Peter Priemen en Annelies Gorissen
Watering van Sint-Truiden / Provinciaal Steunpunt Land & Water

Hoe komt sediment in onze beken terecht ?

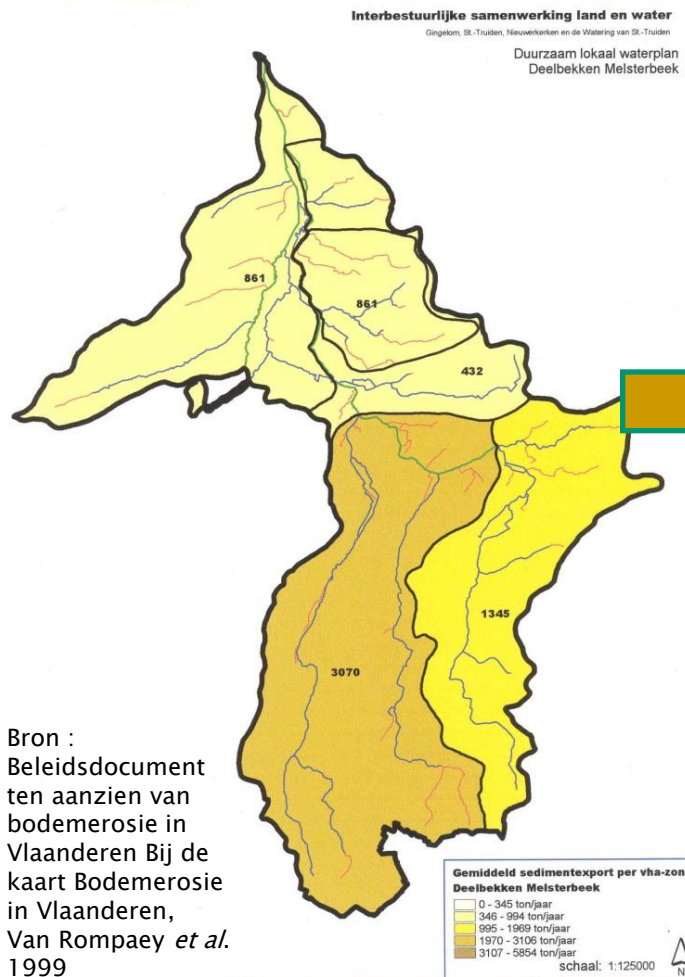

[i.s.m. limburg.be/waterlopen](http://i.s.m.limburg.be/waterlopen)

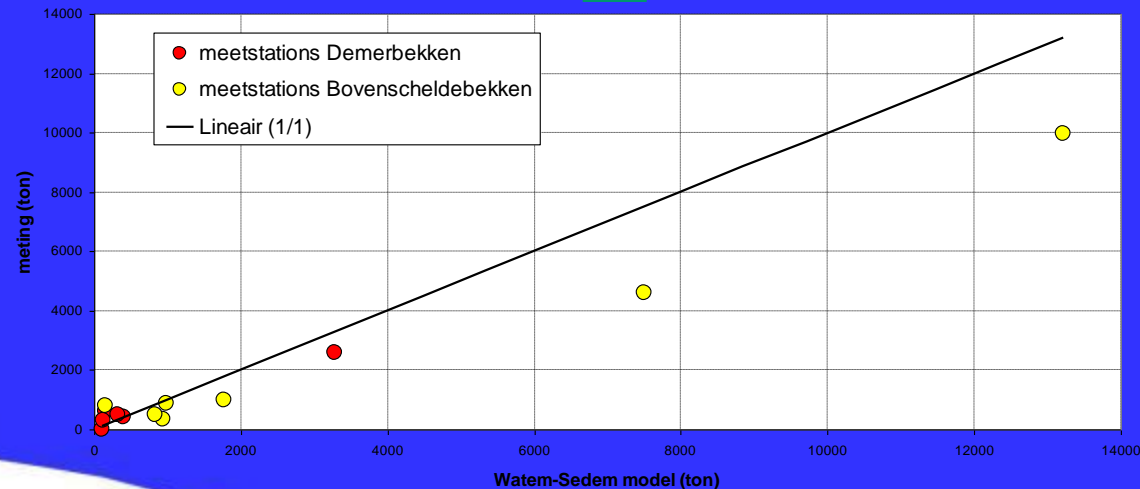
Hoeveel sediment komt in onze beken terecht ?

Deelbekken Melsterbeek: +/- 6.000 ton/jaar

Bron :
Beleidsdocument
ten aanzien van
bodemosie in
Vlaanderen Bij de
kaart Bodemosie
in Vlaanderen,
Van Rompaey *et al.*
1999

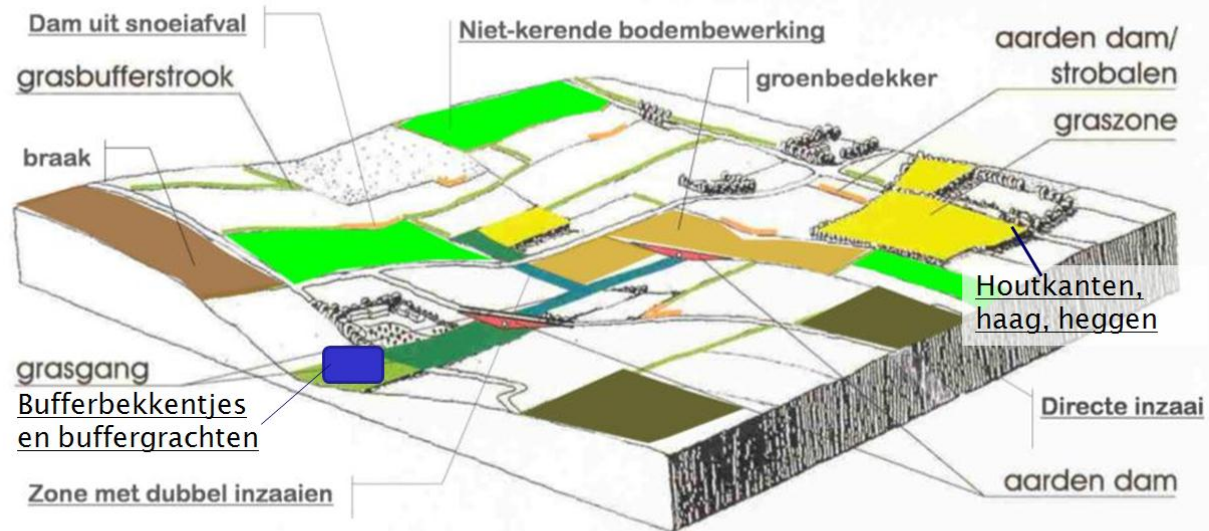
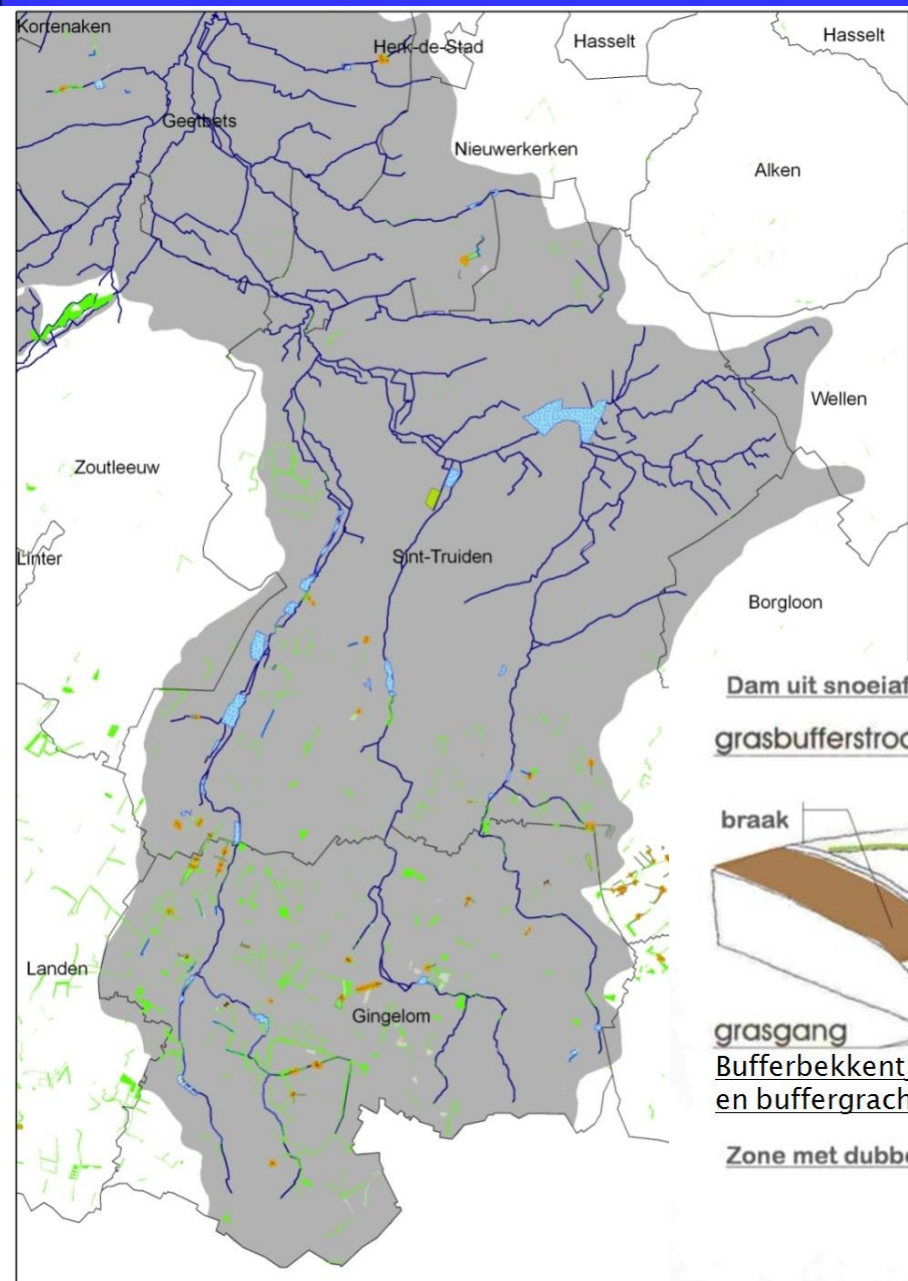

Bron: Sedimentexport door onbevaarbare waterlopen in Vlaanderen, VMM-AOW, 2008

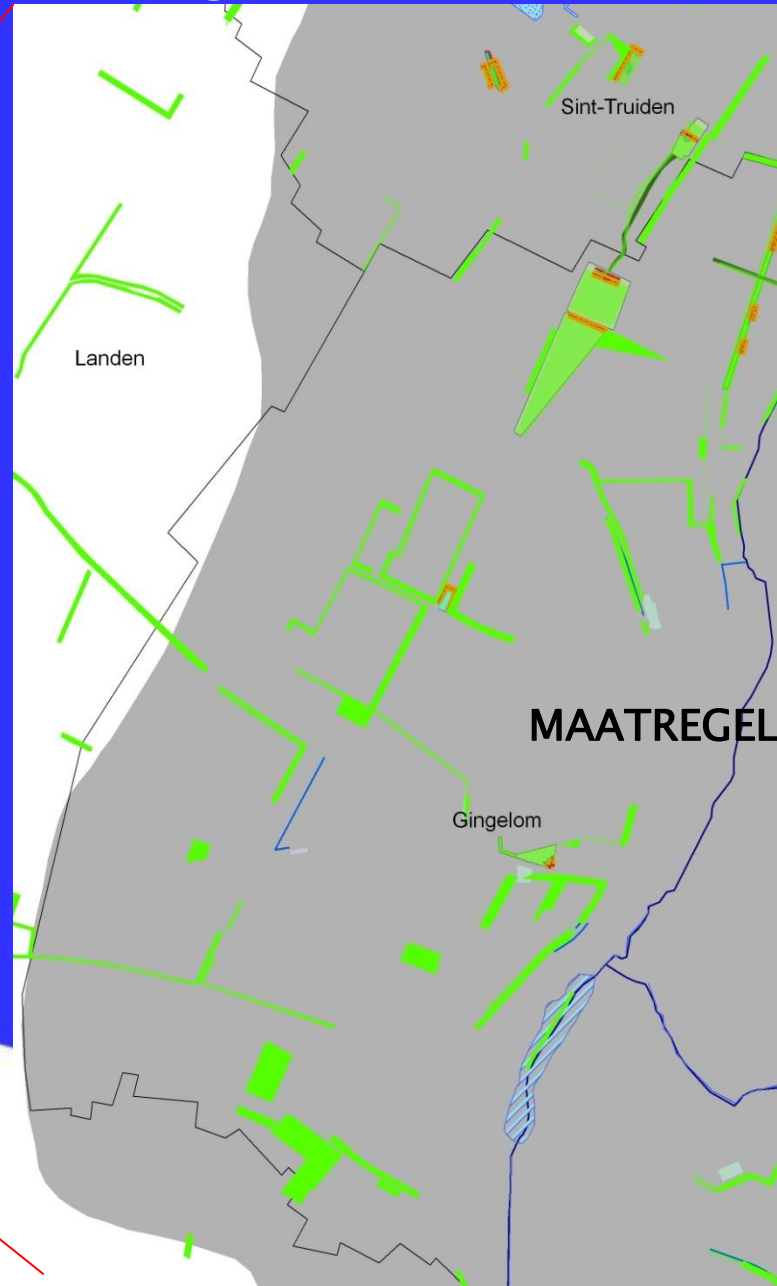
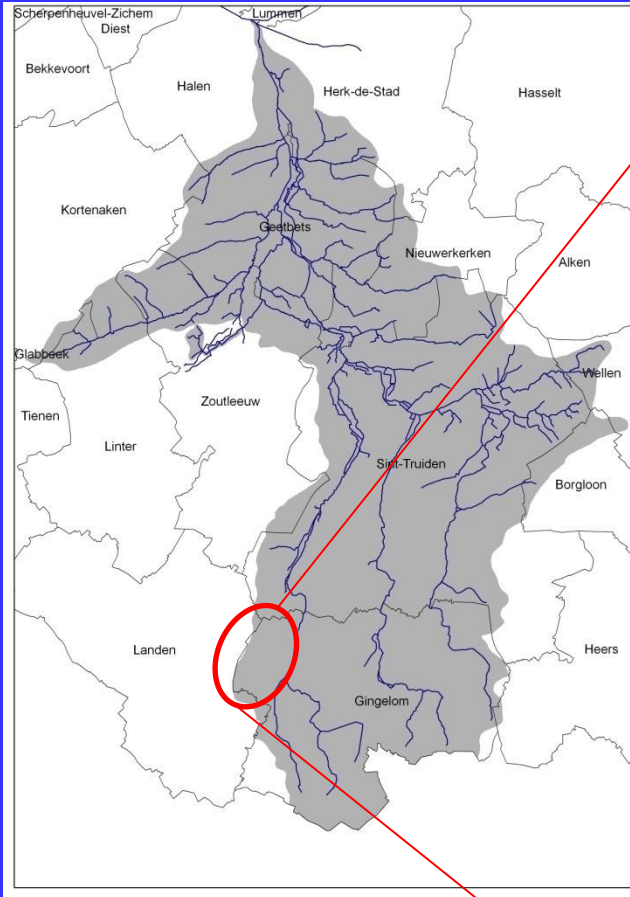
Erosiebestrijdingsmaatregelen (EBM) in deelbekken Melsterbeek

MAATREGELENKAART

Effect EBM

studiegebied = 300 ha

[i.s.m. limburg.be/waterlopen](http://i.s.m.limburg.be/waterlopen)

Impact on runoff

N = 39

- Reduction of peak discharge per ha (- 69%)
- Reinfiltration for low- and moderate-intensity events (RC - 50%)
- Increase of runoff duration (+ 5 to 12 h)
- Increase of lag time (+ 75%)

Significant differences using a *t*-test !

Impact on erosion

N = 11

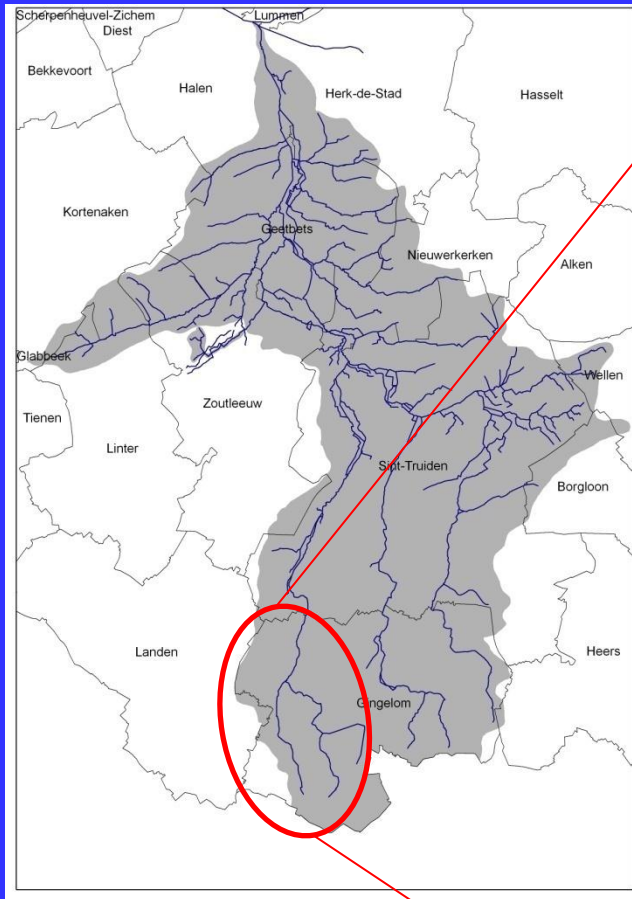
- Decrease of sediment discharge (- 93 %)
- No more concentrated erosion
- Erosion = interrill phenomenon

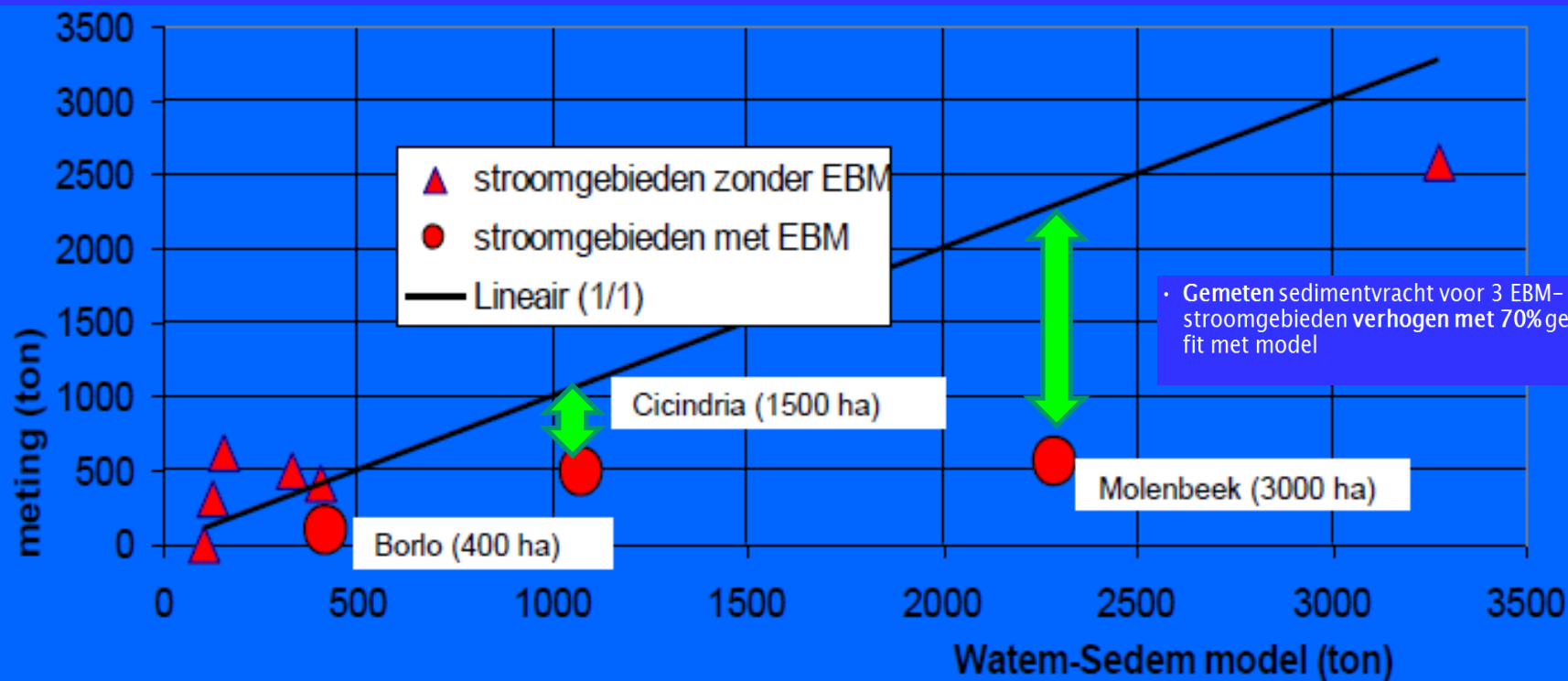
	2002	Since 2006
Verstraeten and Poesen (2001)		
3.5 T.ha ⁻¹ .yr ⁻¹	8.2 T.ha ⁻¹ .yr ⁻¹	0.5 T.ha ⁻¹ .yr ⁻¹

Effect EBM

studiegebied = 3.000 ha

In de gebieden met veel erosiebestrijdingsmaatregelen komt er veel minder modder in de beek terecht dan via computermodellen wordt voorspeld (bron: VMM-operationeel waterbeheer). Onze aanpak werkt !

Aanwijzing van grote impact van EBM op sedimentvrucht in waterloop
(reductie van 70%)

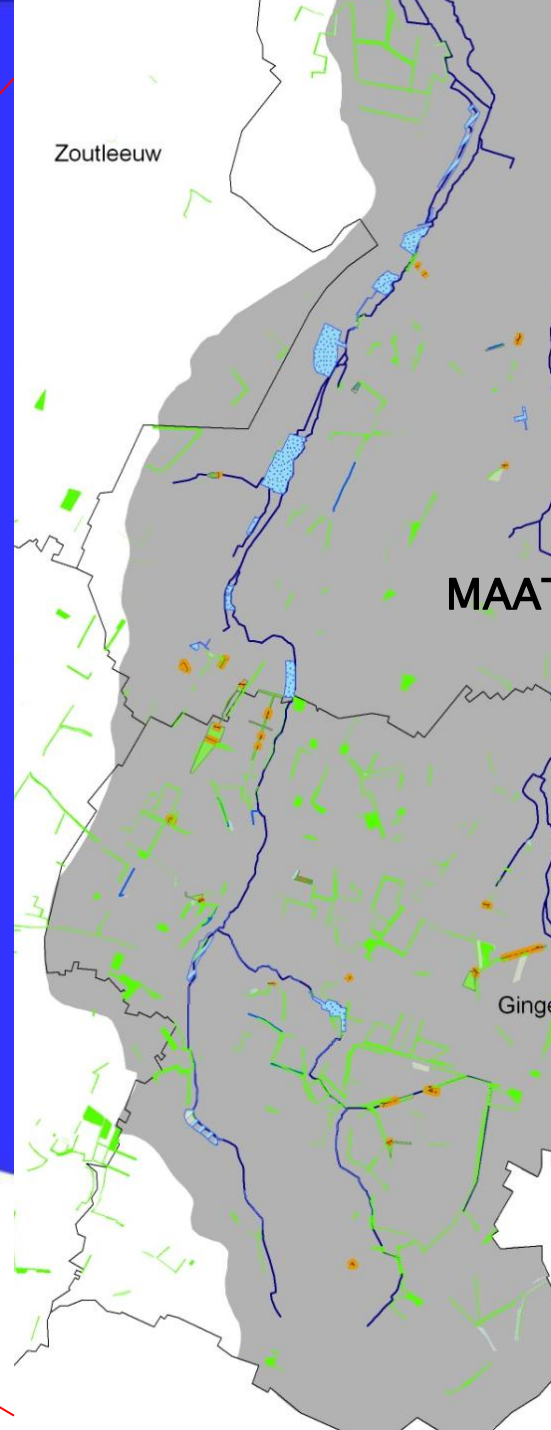
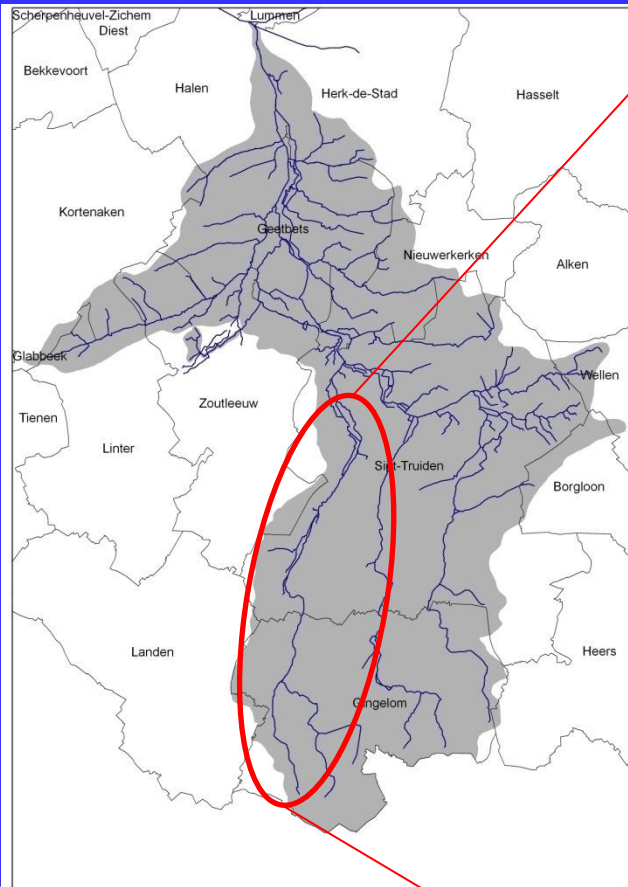

Bron: VMM

Effect EBM

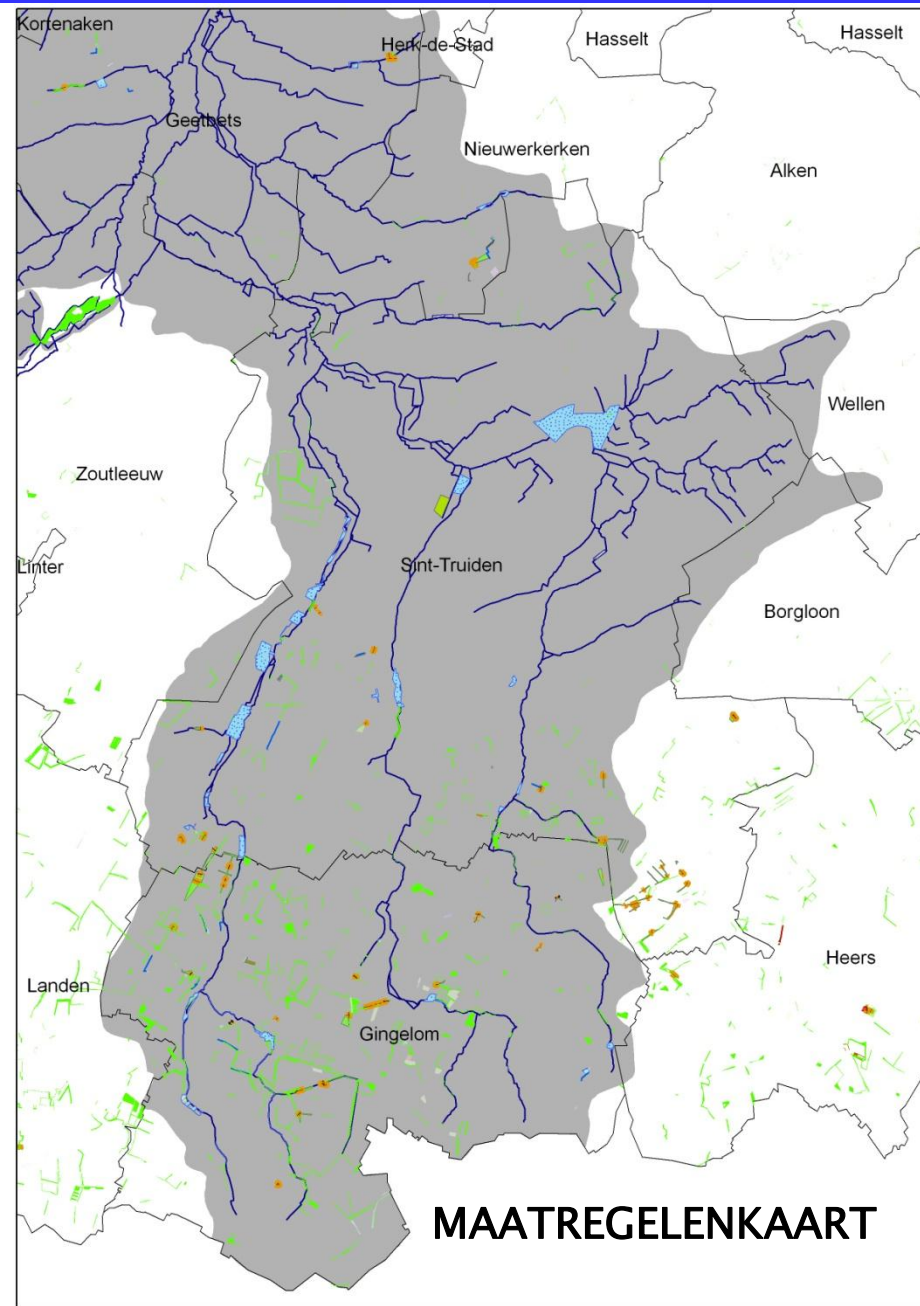
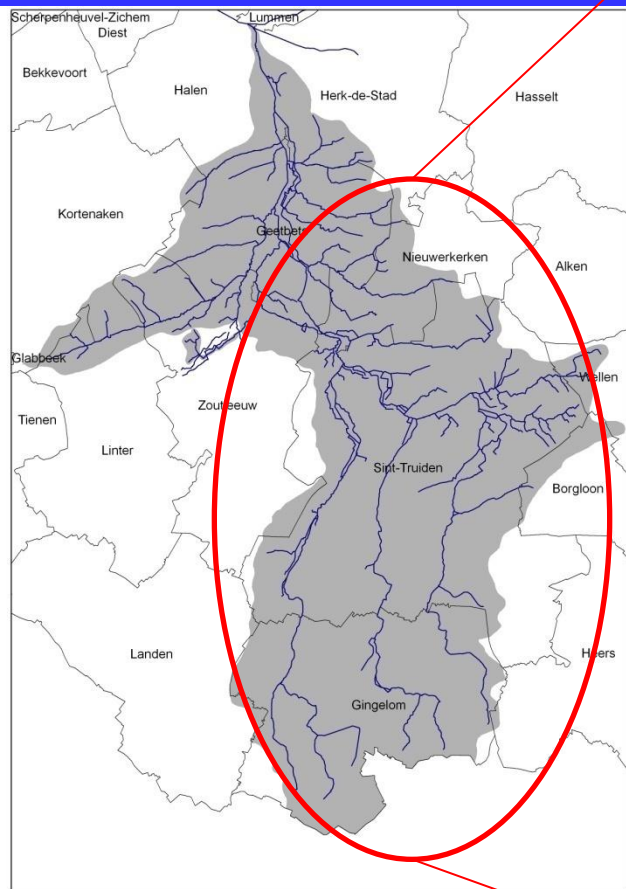
Studiegebied = 5.000 ha

Effect EBM

Studiegebied = 15.000 ha

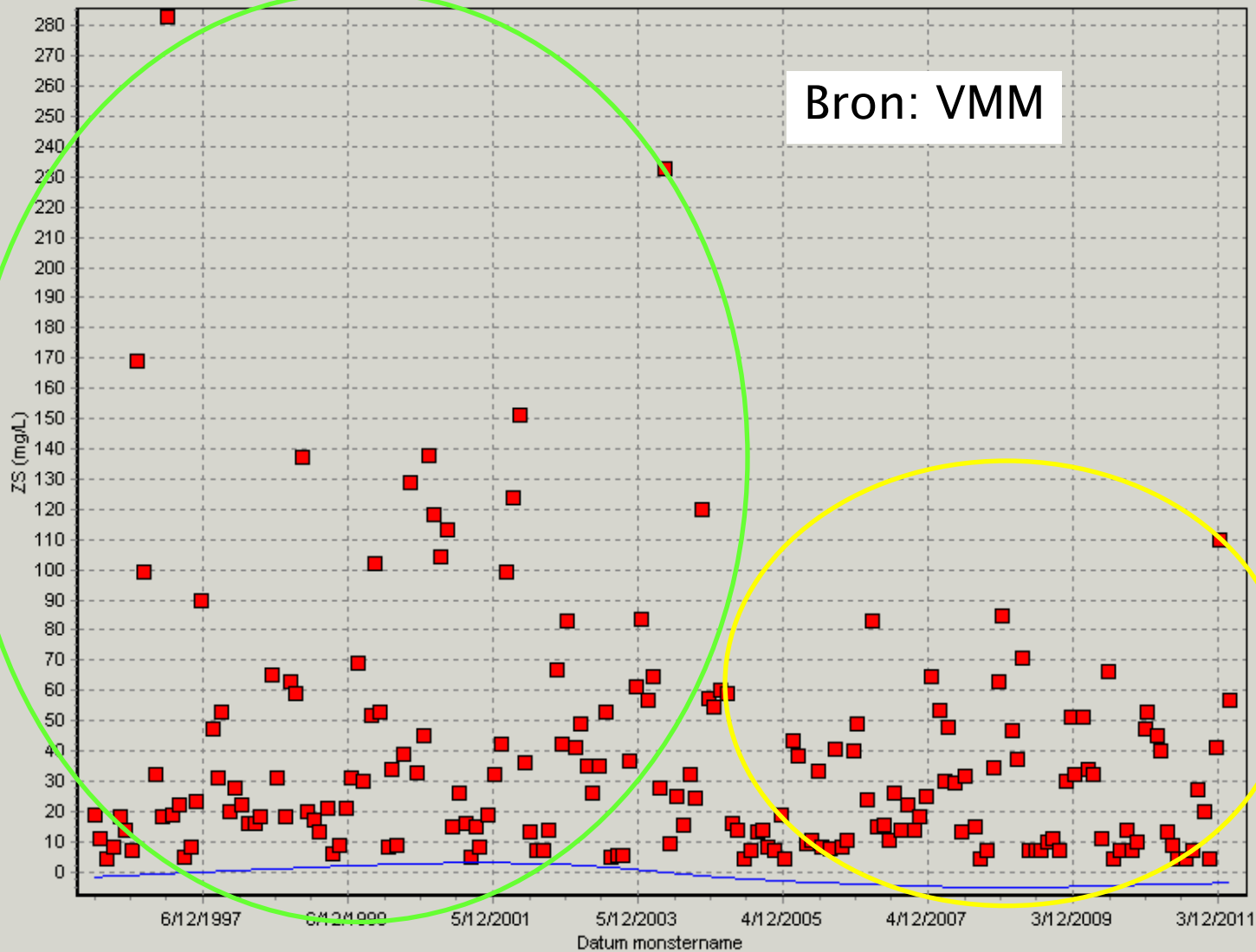

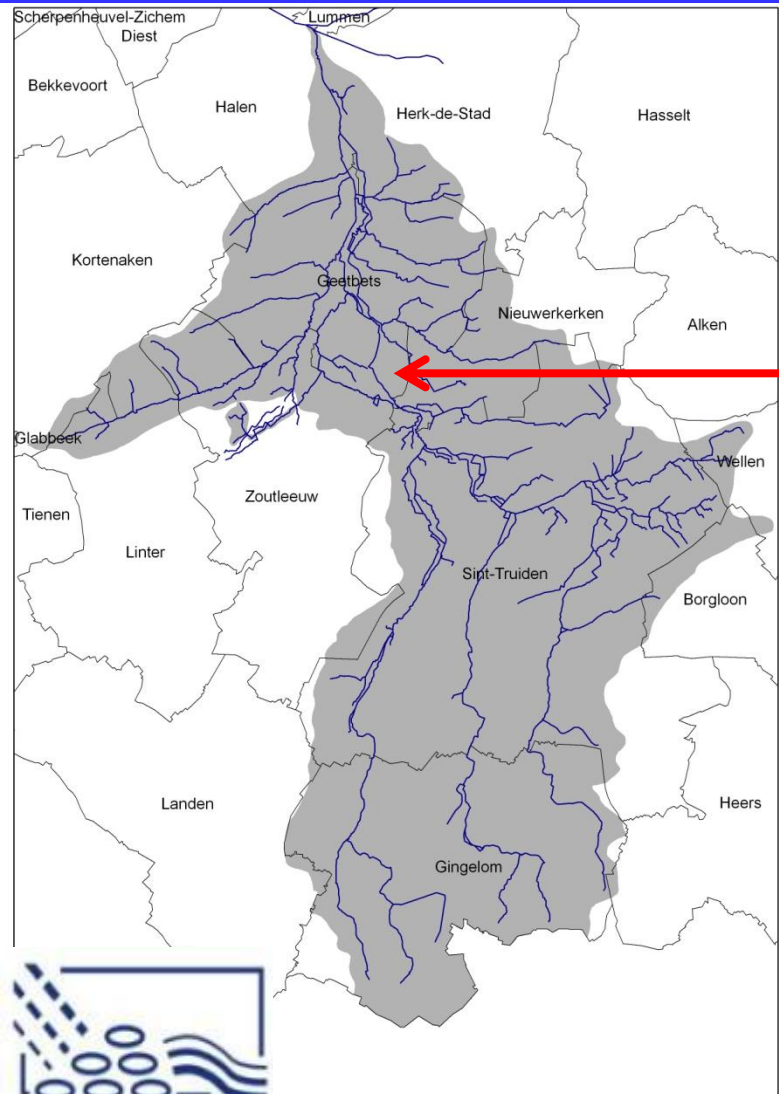
Historische metingen voor ZS op 31/01/2012

Meetpunt 433900 Herk-de-Stad, zijweg van Korpsenstr (zandpad), opw brug

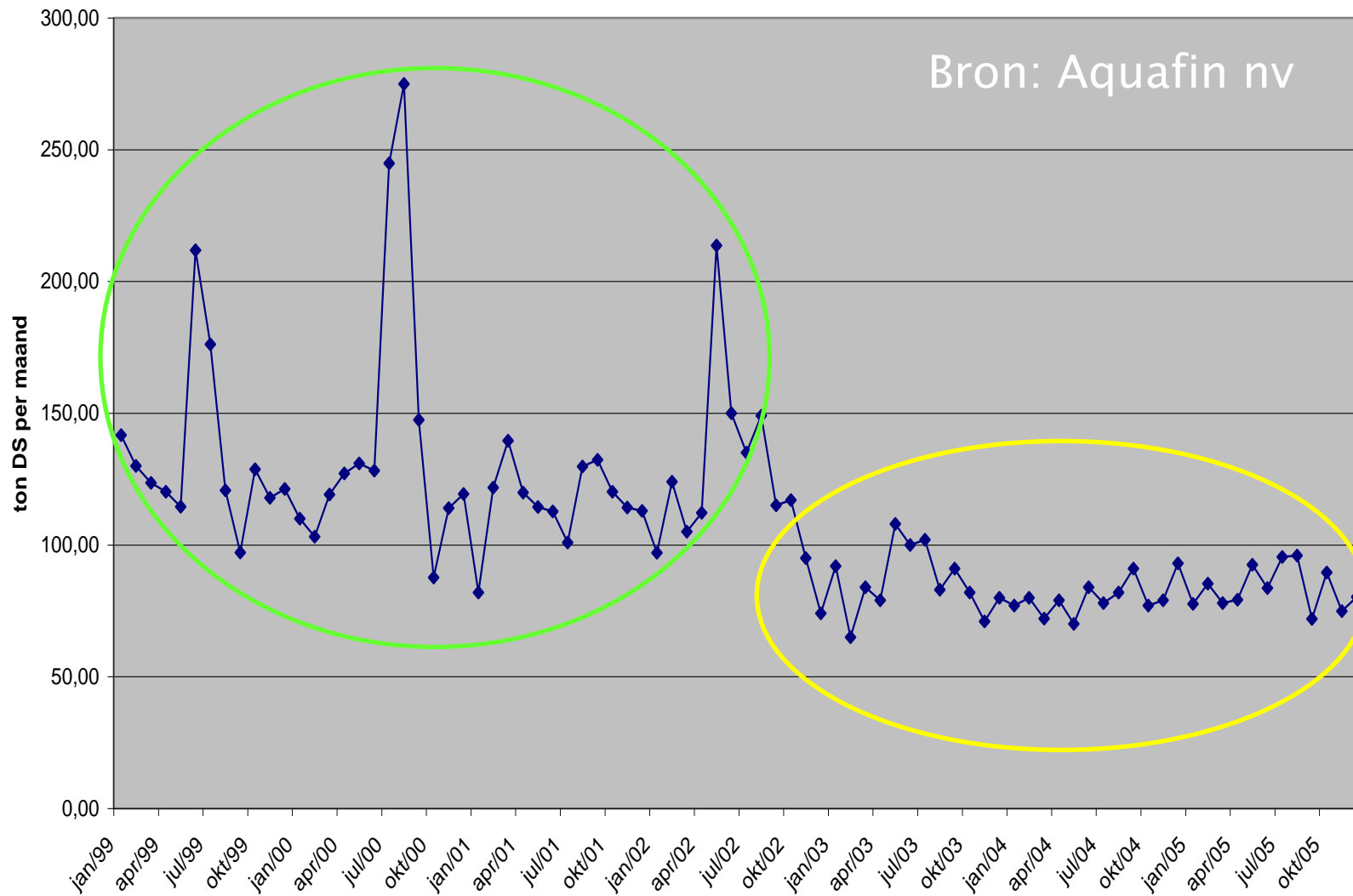
Zwevende stoffen (mg/l)

Effect EBM: aanvoer sediment naar RWZI

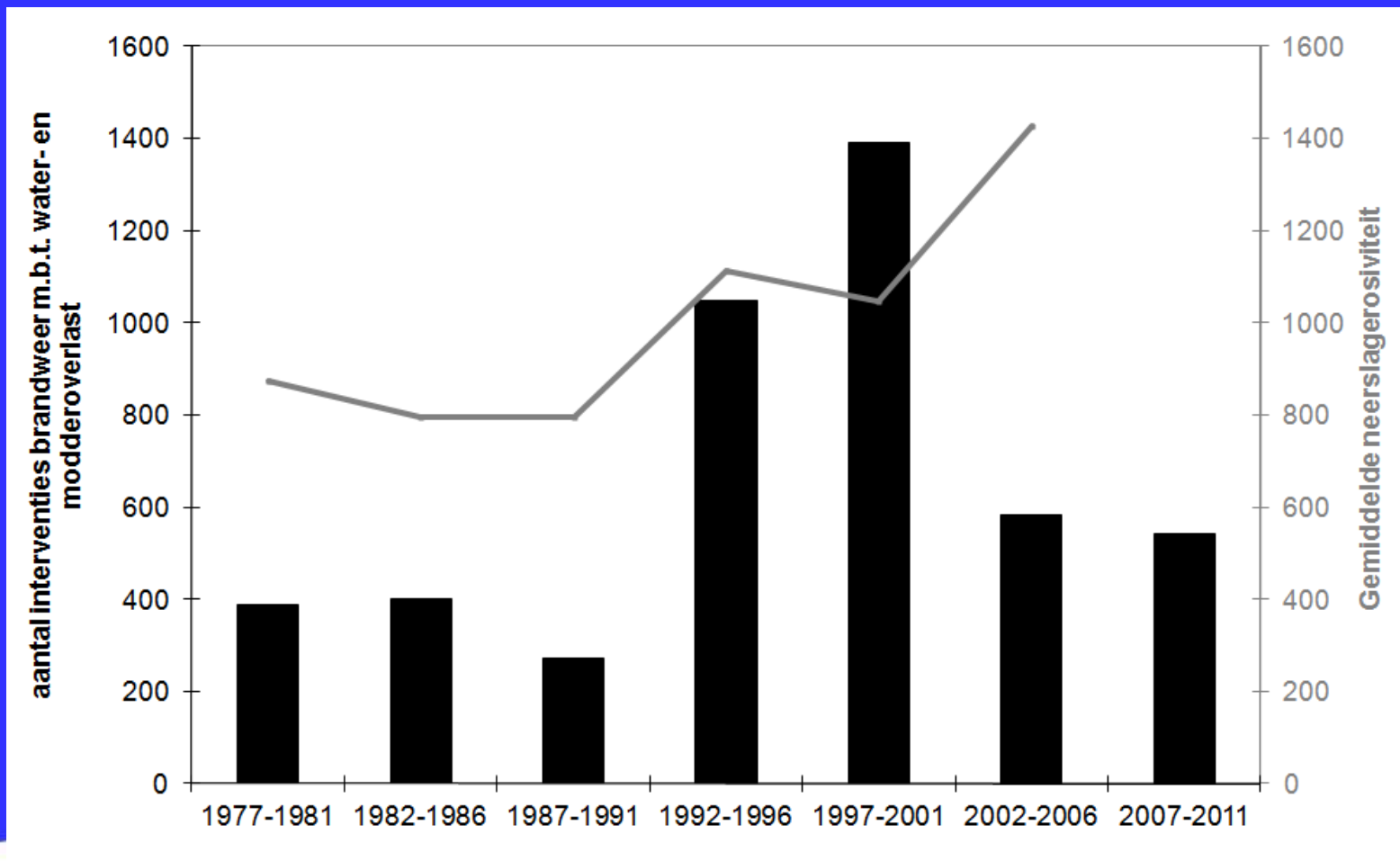

Slibproductie RWZI Sint-Truiden 1999-2005

Effect EBM: aanvoer water en modder naar woningen,...

Erosiebeleid in Vlaanderen: het rendeert (efficiënt)

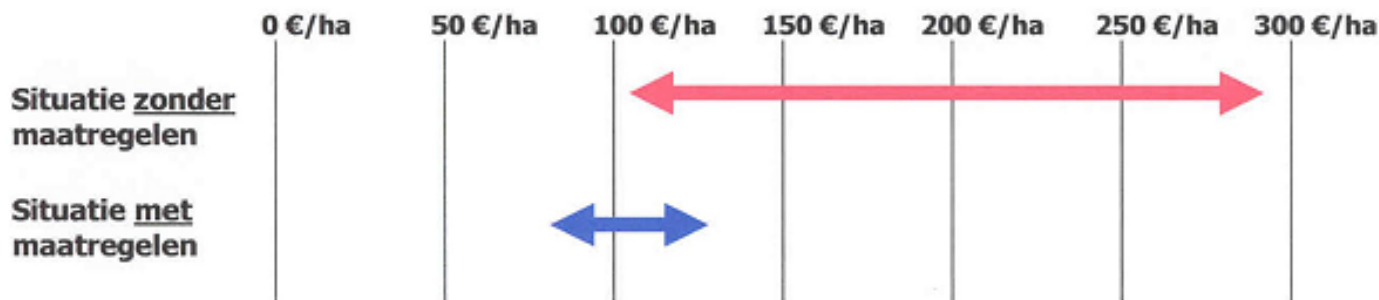
Schadepost	Omvang
Schade aan woningen	
• Gegevens gans Vlaanderen	10—30 €/ha/jaar
• Gegevens Frankrijk	85 €/ha/jaar
• Gegevens Gingelom, St-Truiden	75—150 €/ha/jaar
Interventies brandweer	20 – 33 €/ha/event
Ruimen en verwerken specie in waterlopen	65 – 100 €/ha/jaar
Schade voor de landbouw	5 €/ha/jaar
Totaal	105 – 288 €/ha/jaar

Begroting schade door bodemerosie en water- en modderoverlast **zonder** erosiebestrijdingsmaatregelen

Schadepost of kost	Omvang
Schade aan woningen	1.5 – 15 €/ha/jaar
Interventies brandweer	0.2 – 2.0 €/ha/event
Ruimen en verwerken specie in waterlopen	19.5 – 40 €/ha/jaar
Schade voor de landbouw	3.5 €/ha/jaar
Kost erosiebestrijding	65 €/ha/jaar
Totaal	89.7 – 125.5 €/ha/jaar

Begroting schade door bodemerosie en water- en modderoverlast **met** erosiebestrijdingsmaatregelen (inclusief kost van erosiebestrijdingsbeleid)

Kosten

Effect EBM: ecosysteemdiensten

www.land-en-water.be

Effect EBM: afname sedimentaanvoer naar waterloop heeft impact op rivierprocessen

Conclusies :

- Erosiebestrijdingsmaatregelen (EBM):
  - reduceren sedimentaanvoer naar waterlopen (60–90 %) en RWZI's (50 %)
  - reduceren piekafvoeren in waterlopen
  - beperken (lokaal) water- en modderoverlast
  - kostenefficiënt
- Effect EBM ook (ver) stroomafwaarts voelbaar

Dank voor uw aandacht

Speciaal dank aan :

